

RI NABE CARTA RI XUTZ'IBAJ RI SAN PEDRO

Ri apóstol Pedro cuchap u tz'ibaxic jun carta chque
ri cojonelab ri e jabuninak cho ruwächulew

1 ¹In wa', ri Pedro, in apóstol. In jun chque ru tako'n ri Jesucristo. Quintz'ibaj bi wa' we wuj ri' chiwe ix, ix ri' ri ix jabuninak cho ruwächulew, ri ix ri c'o pa Ponto, pa Galacia, pa Capadocia, pa Asia, xukuje' ri ix ri c'o pa Bitinia. ²Ix ri', ri ix cha'tal rumal ri Dios ka Tat rumal chi je wa' ru chomam ri Are' petinak lok. Ri ix siq'uim rumal ri Lok'alaj Espíritu rech cuban ch'ajch'oj che ri iwanima' ruc' ri u quiq'uel ri Jesucristo rech quixoc chunimaxic ri Are'. Are ta ba' ri Dios sibalaj cutok'obisaj i wäch, cubano chi kas cuxlan ri iwanima'.

Waral cäkil wi jas ri cu'l wi ka c'ux pa ri ka
c'aslemal waral cho we uwächulew

³Kaya ba' u k'ij ri Dios ru Tat ri Kajaw Jesucristo rumal chi sibalaj xel u c'ux chke, xuban c'ac' che ri ka c'aslemal rumal chi xc'astajisax ri Jesucristo chquixol ri cäminakib. Are c'u wa' ri cu'l wi ka c'ux pa we c'aslemal ri'. ⁴Je' xuban wa' chke rech cäkechbej ri nimalaj utzil ri man cuya' taj cäsach u wäch, ri man cätz'ilob taj, man je' tä cubano jas ri cuban ri cotz'ij ri xa cächakil'jic. Ronojel wa' are c'olotal chke chila' chicaj rumal ri Dios. ⁵Rumal chi ri ix kas ix cojoninak che ri Dios, ri Are' quixuchajij na ruc' ri nimalaj u chuk'ab rech quirik na ru tobanic ri u chomam lok chi cuk'alajisaj na pa ri q'uisbal tak k'ij.

⁶Rumal c'u wa' ri ix kas quixquicotic, pune ta ne rajwaxic chi quirik na c'äx cämíc ri', quixoc'ow c'u na pa jalajoj u wäch tak c'äxc'ol. Xak c'u k'atetal k'ij quirik wa' we c'äx ri'. ⁷Tajin quirik wa' we c'äx ri' rech cäk'alajinic chi kas tzij ix cojoninak. Jas ri cäban che ri k'an puak cäyi' pa ri k'ak' che rilic we kas utz, je c'u ri' ri ix. We quixcowinic quich'ij ri c'äx, k'alaj ri' chi kas tzij ix cojoninak. Más lok' c'u wa' ri i cojonic chuwäch ri k'an puak ri xa cäsach u wäch. Utz c'u quixil na chi kas ix cojoninak,

cäyi' na i k'ij, nim quixil wi na aretak cäpe ri Jesucristo, cuc'ut na rib chkawäch.

⁸Ri ix quiwaj ri Jesucristo, pune man iwilom tä u wäch. Cämíc c'u ri' ri ix i cu'bam i c'ux chrij, kas quixquicot c'u na ruc' nimalaj quicotemal ri man c'o tä je wi, ri man quirik taj jas quiban chubixic. ⁹Je ri', rumal chi i rikom ru tobanic ri Dios. Are c'u wa' ri tajin quic'amo rumal chi quixcojoníc.

¹⁰Ri k'alajísal tak re ru Lok' Pixab ri Dios ojer, xech'aw lok chrij ri nimalaj tok'ob ri cuban na ri Are' chiwe. Ri e are' sibalaj xquitzucuj retamaxic wa', xquitzucuj c'u u ch'obic jas ri cuban na ri Dios che i to'ic. ¹¹Xquitala u tzijol jachin ri cäpe na xukuje' jampa' cäpetic. Xk'alajísax c'u wa' chquiwäch rumal ri Espíritu rech ri Cristo ri c'o pa canima'. Tzare c'u wa' xukuje' ri xyo'w lok u bixic ri c'äxc'ol ri curik na ri Cristo, xukuje' xubij lok chi cänimarísax na u k'ij aretak oc'owinak chi ronojel. ¹²Xk'alajísax c'u chquiwäch rumal ri Dios chi ri tajin cäquiya u bixic man are tä chque ri e are', xane chke uj cämíc. Are c'u wa' ri tzijom chiwe ix cumal ri winak ri xquitzijoj ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ruc' ru chuk'ab ri Lok'alaj Espíritu ri takom lok chicaj. Are sibalaj cäcaj ta na ri ángeles cáquetamaj ronojel wa'.

Ri Dios cujusiq'uij rech cäkatas kib chrij ri etzelal

¹³Rumal ri' rajwaxic chi kas utz chixchomanok, chichomaj na jas ri quibano, chicojo c'u ri utzalaj i chomabal. Kas chicu'ba i c'ux chrij ri nimalaj tok'ob ri cuya na ri Dios chiwe aretak cäpe na ri Jesucristo, cuc'ut c'u na rib chkawäch. ¹⁴Chixnimanok, miban chi c'ut ri xa i rayíbal ix ri xiban can nabe aretak mäja' kas quiwetamaj u wäch ri Dios. ¹⁵Xane jas ri Dios ri xixusiq'uij Are' tastal chrij ronojel u wäch etzelal, je' chibana ix xukuje' pa ronojel ri i c'aslemal, chijacha c'u iwib pu k'ab ri Dios. ¹⁶Cubij c'u ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic: “Chijacha iwib pa nu k'ab, chitasa iwib chrij ronojel u wäch etzelal, rumal chi ri in, in tastal chrij ronojel u wäch etzelal,” —cächa ri tz'ibtal canok.

¹⁷We quibij “ka Tat” che ri Dios ri junam cuban chuk'atic tzij pa qui wi' ri winak rumal ri qui banom chquijujunal, rajwaxic ba' chi nim quiwil wi ri Are', chixej c'u iwib chuwäch amak'el ronojel k'ij pa ri i c'aslemal waral cho we uwächulew. ¹⁸Iwetam c'ut chi ri Dios xixutoro, xixresaj chupam ri c'aslemal ri man utz taj, ri man c'o tä u patän, ri c'aslemal ri xic'am can chque ri i nan i tat ojer. Iwetam xukuje' chi man are tä ri k'än puak, man are tä c'u ri sak puak ri xa cäsach qui wäch cuya' cäyi' wa' che rajil we tobanic ri' ri xiriko. ¹⁹Xane ri xtorbex iwe are ri lok'alaj u quiq'uel ri Cristo ri xyi' che sipanic cho ri Dios je' jas ru quiq'uel jun alaj chij ri kas utz na, ri man c'o tä u yab. ²⁰Ri Cristo cha'tal chi ri Are' rumal ri Dios tzaretak mäja' cuban ruwächulew. K'alajísam c'u wa' pa

tak we q'uisbal tak k'ij ri' rech cuban utzil chiwe. ²¹Rumal c'u ri Cristo ri ix quixcojon che ri Dios ri xc'astajisan ri Are' chquixol ri cäminakib, xunimarisaj c'u u k'ij. Rumal c'u ri' ri ix quixcojon che ri Dios, chrij c'u ri Are' cäcu'bi wi i c'ux.

²²Rumal ri nimanic che ri Kas Tzij i ch'ajom ri iwanima' rumal ri Lok'alaj Espiritu rech kas tzij quiwaj iwib chbil tak iwib nimalaj iwonojel. Kas rajwaxic ba' quiwaj iwib chbil tak iwib. Chijiquiba ri iwanima', chitija c'u i chuk'ab chubanic wa'. ²³Yo'm c'u jun c'ac' i c'aslemal je' ta ne chi xil chi na i wäch jumul chic. Are je' i banic wa' man cumal tä c'u ri i nan i tat ri xa quecämich, xane rumal ru Lok' Pixab ri Dios ri kas c'aslic, ri man cäsach tä u wäch pa tak ri k'ij ri junab ri quepetic. ²⁴Cubij c'u ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic:

Conojel ri winak e je' jas ri k'ayes,
ri qui je'lal c'ut are junam ruc'
ru cotz'ijal ri k'ayes.

Ri k'ayes cuban chaki'j,
ru cotz'ijal xa cäpulpubic.

²⁵Are c'u ru Lok' Pixab ri Dios
cäc'oji na amak'el,
man cäsach tä u wäch wa',

—cächa ri tz'ibtal canok. Ri Tzij ri' are ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ri xtzijox chiwe.

2 ¹Rumal c'u ri' chiya ba' can u banic ronojel u wäch etzelal, mixsubun chic, miban xak quieb i wäch, c'äx mina' chquij niq'uijaj winak chic aretak cäquirik utzil, man quiyac tä c'u tzij. ²Chibana' jas ri cuban jun alaj ac'al ri te' quil u wäch, cutzucuj ru tu' ru nan. Rajwaxic chi sibalaj que' iwanima' ruc' ru Lok' Pixab ri Dios ri je' ta ne kas leche ri man c'o tä yujtal ruc', rech rumal wa' quixq'uiyic, quirik c'u na ru tobanic ri Dios. ³Je' chibana wa' we kas xich'obo chi kas tzij sibalaj utz ri Kajaw Jesús.

**Waral cäkil wi chi ri Cristo are junam jas jun
nimalaj abaj ri cäcoj che tok'ebal re ri ja**

⁴iChixsa'j ruc' ri Kajaw Jesús! Pune c'asal ri Are', are junam ruc' jun cowilaj abaj. (Are utz na ri' we cäcoj wa' che tok'ebal re jun nim ja.) Kas tzij c'ut, ri Are' etzelam u wäch cumal ri winak. Chuwäch c'u ri Dios are ri abaj ri más utz na, ri nim na u k'ij, cha'tal c'u rumal ri ka Tat. ⁵Ri ix xukuje', pune ix c'aslic, je' ta ne ix abaj. Chiya ba' che ri Dios chi quixucoj chuyaquic jun lok'alaj ja ri cäk'ijilax wi ri Are'. Ri ix c'ut, ix juch'ob sacerdotes ri i jachom iwib pu k'ab ri Dios, ix tastal c'u chrij ronojel u wäch etzelal. Rumal c'u ri Jesucristo, ri ix quiya sipanic cho ri Dios xa jas ri cäkaj chuwach ri Are', ri cuc'amowaj, jas ri cuya ri Lok'alaj Espiritu pa ri iwanima'. ⁶Rumal ri' xukuje' cubij ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic:

iChiwilampe! C'o Jun ri quinya pa ri Sión,
 je' ta ne chi quincha' jun abaj ri sibalaj nim u k'ij,
 quincj c'u ri Are' che tok'ebal re ri ja.
 Jachin c'u ri cäcojon che, man cäbison tä ri',
 xane cäquicot na ranima',
 —cächa ri tz'ibtal canok. ⁷Sibalaj lok' c'u na ri Are' chiwäch ix, ri ix
 cojoninak che. Are c'u ri man quecojon taj, je' cäbantaj na jas ri cubij ru
 Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic:
 Ri abaj ri man xcaj tä ri yacal tak ja,
 are abaj wa' xcoj che tok'ebal re ri ja,
 —cächa'. ⁸Xukuje' je' cäbantaj na jas ri cubij:
 Are jun abaj ri cäquichak'ij wi quib,
 jun nimalaj abaj ri xa quetzak rumal,
 —cächa ri' ri tz'ibtal canok. Quetzak c'u ri winak we man queniman tä
 che ru Lok' Pixab ri Dios. Je' c'u u chomam lok ri Dios wa' chquij.

Waral cäkil wi jachin tak ri e rech ri Dios

⁹Ri ix c'ut, ix juch'ob winak ri cha'talic, ix juch'ob sacerdotes ri
 quixpatänin che ri Nim Takanel, ix winak ri i jachom iwib pu k'ab ri
 Dios, i tasom iwib chrij ronojel u wäch etzelal, ix c'u ri' ri u tinimit ri
 Dios. Je wa' i banic rech quitzijoj ri nimak tak cajmabal ri tajin cuban ri
 Dios ri xixusiq'uij rech quixel pa ri k'ekum ri ix sachinak wi, quixk'ax c'u
 pa ri sakil ri sibalaj cajmabal ri cuya ri Dios. ¹⁰Ri ix nabe canok man kas
 ix tä jun tinimit, are c'u ri cämich ix ri' ri u tinimit ri Dios. Nabe canok
 man c'o tä jun ri quel u c'ux chiwe. Cämich c'ut sibalaj quel u c'ux ri Dios
 chiwe.

Chicojo ri i c'aslemal chupatänixic ri Dios

¹¹Lok'alaj tak kachalal, quintzijon iwuc' rumal chi ri ix, ix winak ri
 naj ix c'o wi che ri i tinimit. Quixinbochi'lj chi man quiban tä chi ri man
 utz taj ri craj ri iwanima', ri itzel tak i rayinic ri quech'ojin chiwij rech
 quixtzak na pa mac. ¹²Chibana ri kas utz pa ri i c'aslemal chquixol ri
 winak ri mäja' kas quetam u wäch ri Dios. Je ri', pune ri e are' cämich
 quixquiyok'o, cäquibij chiwij chi ix banal tak etzelal, cäquinimarisaj c'u
 na u k'ij ri Dios rumal ri utzil ri quibano aretak cäpe ri Are', cuc'ut c'u ri
 nimalaj u chuk'ab pa qui wi' ri winak.

¹³Chiya ba' iwib pa takic chque ri winak ri yo'm pa qui k'ab chi
 quetakan pi wi' ix rech nim cäquil wi ri Kajaw Jesús. Je' c'u quiban wa'
 che ri nimalaj takanel, ri tata' ri más c'o na takanic pu k'ab chquiwäch
 conojel. ¹⁴Je ri' quiban ix xukuje' chque ri winak, ri u tako'n ri k'atal tzij,
 ri e takom bi chuc'äjisaxic qui wäch ri banal tak etzelal, xukuje' chuya'ic
 qui k'ij ri cäca'n utzil. ¹⁵Are c'u u rayibal ri Dios chi quiban ri utzil rech

quik'atej u wäch ri conalaj tak qui tzij ri winak ri man c'o tä quetam. Je ri' man cäquirik tä chic jas cäquibij chiwij.

¹⁶Ri ix, ix winak ri ix tzokopital chi pu k'ab ri Itzel, man rumal tä c'u rech chi ix tzokopitalic quiban ta ri man utz taj, xane chibana' jas ri cuban jun ri cojom che patänil re jun winak chic, chipatänij ri Dios. ¹⁷Nim cheiwila wi conojel. Cheiwaj conojel ri kachalal cojonelab. Nim quiwil wi ri Dios, chixej c'u iwib chuwäch. Nim chiwila wi ri nimalaj takanel xukuje'.

Ri Cristo, ruc' ri c'äx ri xuriko, xuc'ut can chkawäch jas ri utz cäka'no

¹⁸Ix ri', ri ix cojom che patäninelab, chiya iwib pa takic chque ri i patrón, nim c'ut cheiwila wi. Man xuwi tä chque ri utz qui chomanic, ri quech'awic, xane je' xukuje' chibana chque ri e c'a'n. ¹⁹Utz c'u na ri' we jun cuch'ij c'äx, pune man takal tä che chi curiko, we ri are' cuna' pa ranima' cho ri Dios chi man c'o tä etzelal u banom. ²⁰We c'u rumal ri u banic ri man utz taj cäc'äjisax i wäch ix, ða nim c'u lo u banic wa' chi quich'ij ri c'äx ruc' paciencia? iMan je' taj! We c'u ne quirik c'äx xa rumal ru banic utzil, quich'ij c'u wa' ruc' paciencia, are utz quil na wa' rumal ri Dios. ²¹Are c'u wa' ri ix siq'uim wi rumal ri Dios rumal chi ri Cristo xurik c'äx rumal kech uj, xuya c'u can jun utzalaj c'utbal chiwäch rech quiban iwe jas ri xuban ri Are'. ²²Ri Cristo man c'o tä mac xubano, man xuban tä c'u tzij che qui subic ri winak. ²³Ri Are' aretak xyok'ic, man xutzelej tä u quexel ri qui tzij ri winak ruc' yok'onic. Aretak xban c'äx che cumal ri winak, man xubij taj chi cäpe na c'äx chquij ri e are', xane xuya can ronojel pu k'ab ri Dios ri jicom cuban chuk'atic tzij. ²⁴Ri Cristo xuc'am bi ri ka mac pa ri u cuerpo aretak xrip cho ri cruz rech ri uj, je' ta ne uj cäminak chi ruc' Are', man cäkatakej tä chi macunic, xane cäkachap u banic ri kas jicom, ri kas utz. Xsoctaj c'u ri Cristo rech ri ix quixutziric, quirik na ri c'aslemal ri kas utz. ²⁵Ri ix nabe canok ix sachinak, je' ta ne ix chij ri i jabum iwib. Cämlic c'ut ix tzelejinak chi lok ruc' ri Cristo. Ri Are' quixuchajij junam jas jun ajyuk' queuchajij ru chij. Cuchajij c'u na ri iwanima'.

Waral cäkil wi jas ri rajwaxic pa ri qui c'aslemal ri e c'ulan chic

3 ¹Ri ix ixokib, ri ix c'ulan chic, chixniman chque ri iwachajil. Je ri' we ne e c'o jujun chque ri iwachajil ri man cäquicoj tä ru Lok' Pixab ri Dios, quecojon ta c'u ne rumal ri utzalaj i c'aslemal ix, ri ix ixokib, pune ta ne man cätzijox tä ru Lok' Pixab ri Dios chque. ²Are c'u ri ix quixquilo chi ch'ajch'oj ri iwanima', nim quiwil ri Dios, quixej c'u iwib chuwäch. ³Ri ix ixokib rajwaxic quicoj atz'iak ri kas takal chiwe, rajwaxic c'ut chi utz u banic ri i wi' quibano jas ri kas takalic. Man xuwi tä quiwik iwib ruc' k'än puak, ruc' chachal ri pakal rajil, man ruc' tä

c'u atz'iak ri sibalaj pakalic. ⁴Xane ri kas wikobal iwib are ri c'o pa ri iwanima'. Ri kas je'lal ri man cäsach tä u wäch are ri utzalaj iwanima' ri sibalaj cäjororic. We wikobal ri' are sibalaj lok' na wa' chuwäch ri Dios. ⁵Je' c'u wikobal wa' xquicoj ri ixokib ojer ri xquijach quib pu k'ab ri Dios. Ri e are' xcu'bi qui c'ux chrij ri Dios, xukuje' xeniman chque ri cachajil. ⁶Je' jas ri nan Sara ojer xniman che ri ka mam Abraham, xubij c'u che: “At wajaw,” —xcha che. Ri ix, ix je' jas ri nan Sara we quiban ri utzil, man c'o tä c'u jas quixej wi iwib.

⁷Ri ix xukuje', ri ix achijab, ri ix c'ulan chic, rajwaxic kas quichomaj na jas quiban cuc' ri iwixokil. Nim cheiwila wi, man xak xuwi tä rumal chi ri ixokib man junam tä qui chuk'ab iwuc' ix, xane rumal chi ri e are' xukuje' cäquechbej na ri c'aslemal ri cuya ri Dios chiwe ix rumal ri nimalaj u tok'ob. Je' chibana wa' rech ri Dios cuto aretak quiban orar.

Utz que ri cäquirik c'äx xa rumal ri u banic ri utzil

⁸Más c'u na, china' pa iwanima' chi xa ix jun, ri ix nimalaj iwonojel. Chel i c'ux chbil tak iwib, chiwaj iwib junam jas ri cäca'n ri winak ri kas e cachalal quib. Minimarisaj iwib, xane chich'abela iwib ruc' utzil. ⁹Mitzelej u q'uexel ri c'äx ri cäban chiwe, man quixyok'on tä c'u chque ri winak ri quixquiyok'o. Xane jas ri Dios ri quixtewchinic, chixtewchin ix xukuje' chque ri quebanow c'äx chiwe. Iwetam c'ut chi ix u siq'uim ri Dios rech quirik tewchibal. ¹⁰Je ri' ri cubij ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic:

Jachin ri craj jun utzalaj c'aslemal,
 cäquicot na amak'el ronojel k'ij,
 chujic'a ba' ri rak',
 mubij ri c'äx u bixic,
 xane chutz'apij ru pu chi'
 rech man cuban tä tzij,

—cächa'.

¹¹Chutasa rib chrij ri etzelal,
 chubana c'u ri kas utz.

Chutzucuj ru banic utzil chquixol ri winak,
 kas c'u cutakej u banic wa'.

¹²Je ri', rumal chi ri Kajaw Dios
 queuchajij ri winak ri jicom canima',
 xukuje' cuto aretak cäca'n orar,
 cutatabej ri cäquibij che.

Are c'u ri Dios cuban u c'ulel chque ri banal tak etzelal,
 —cächa ri' ri tz'ibtal canok.

¹³¿Jachin ta c'u ne cuban c'äx chiwe we ri ix kas quitakej u banic ri utzil? ¡Craj man c'o taj! ¹⁴Pune ba' rumal ru banic ri utzil quirik c'äx,

utz c'u iwe ri'. Rumal ri' mixej iwib chquiwäch ri quebanow c'äx chiwe, mixoc il cumal. ¹⁵Xane nim chiwila wi ri Cristo ri Iwajaw pa tak ri iwanima'. Jachin tak ri quetow chiwe jas che quicu'ba i c'ux chrij ri Cristo, ruc' utzil chibij wa' chque. Nim chiwila wi ri Dios, chixej ba' iwib chuwäch, minimarisaj c'u iwib. ¹⁶Chibana utz pa ronojel rech quina' pa ri iwanima' chi man c'o tä etzelal i banom. Je ri' ri winak ri queyok'on chiwe, ri cäquibij chi ix banal tak etzelal, ri xa cäquitze'j i wäch rumal chi ri ix cojoninak che ri Cristo, xa quel na qui q'uixbal rumal ri cäquibij. ¹⁷We je ri' craj ri Dios chiwe, are utz na quirik c'äx rumal ri u banic utzil chuwäch ri quirik c'äx xa rumal ru banic etzelal.

¹⁸Are je wa' rumal chi ri Cristo xukuje' xurik c'äx. Rumal ri ka mac xcäm ri Are' xa jumul rech man c'o tä chi rajwaxic. Ri Are' man c'o tä u mac, xane xurik c'äx rumal kech uj, ri uj itzel tak winak, che kocsaxic ruc' ri Dios. Kas tzij xcäm ru cuerpo, are c'u ri ranima' man xcäm tä wa'. ¹⁹Xe' c'u chutzijoxic ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chque ri anima'aj ri e tz'apitz'oj. ²⁰E are tak wa' ri anima'aj quech ri winak ri man xeniman tä che ri Dios ojer pa ru k'ijol ri ka mam Noé. Ri Dios xuchajij paciencia, xereyey chi cäquiqu'uex canima', cäquiqu'uex qui chomanic aretak ri ka mam Noé tajin cuban ri nimalaj barco ri cäbix "arca" che. Man e q'uia tä c'ut ri xquirik ru tobanic ri Dios, xane xa e wajxakib wa' ri man xejik' tä pa ri ja'. ²¹Ri nimalaj k'ekal jäb ri xuban pa ri u k'ijol ri ka mam Noé, are c'utbal chrij ri ja' re ri kasna' cämich ri cäc'utuwic chi ka rikom chi ru tobanic ri Dios. Ri ja' ri' man cäresaj tä c'u ru tz'ilol ri ka cuerpo, xane cubano chi cäkata' che ri Dios chi ri Are' cuban chke chi utz cäkana' pa kanima' chuwäch. Are wa' cubano chi cäkarik ru tobanic ri Dios rumal chi xc'astajisax ri Jesucristo chquixol ri cäminakib. ²²Aretak xc'astaj bic, ri Are' xpaki chicaj, xt'uuyi c'u pa ru wiquiäk'ab ri Dios. Conojel ri ángeles, xukuje' conojel ri nimak tak k'atal tak tzij ajuwocaj, conojel c'u ri c'o takanic pa qui k'ab rajwaxic queniman na che.

**Chkajujunal, jas ri u sipam ri Dios chke, rajwaxic
cäkacoj wa' che qui to'ic niq'uij chic**

4 ¹Je c'u ri', kachalal, we ri Cristo xurik c'äx, ri ix xukuje' rajwaxic chi je' i chomanic wa', chi quirik na c'äx. Jachin c'u ri kas u rikom c'äx, man cutakej tä chi macunic ri'. ²Ronojel c'u ri k'ij ri cäc'asi na cho ruwächulew, man cucoj tä chi ru c'aslemal chubanic xak jas ri craj ri are', xane chubanic ru rayibal ri Dios. ³Chubana c'u ri' chiwe ri xiban can pa ri ojer tak k'ij. Are c'u xiban ri qui rayinic ri winak ri man e cojoninak tä che ri Dios. Pa tak ri k'ij ri' xiban ronojel u wäch etzelal, xa jachique ri utz xiwil wi, pune äwas u banic wa' cho ri Dios, xukuje' chquiwäch ri winak. Xiban ri itzel tak i rayinic, xiban nimalaj k'abaric, xiban nimak tak wi'm ri xixwojco'r wi, sibalaj xiya c'u u wi' ru tijic ri ja'. Xukuje'

xeik'ijilaj jujun tak tiox ri sibalaj tzel quebelic, ri man takal tä chiwe chi je' quibano. ⁴Ri winak c'ut ri man e cojoninak taj, jun wi cäquilo chi ri ix ya man quirik tä chi iwib cuc' chubanic ri cäca'n ri e are' pa ri itzelalaj qui c'aslemal ri sibalaj man utz tä u banic. Xa rumal ri' cäquetzelaj i wäch, quixquiyok'o. ⁵We winak ri' cäquijach c'u na qui cuenta chuwäch ri Jun ri cäpe na chuk'atic tzij pa qui wi' ri e c'asc'oj, xukuje' pa qui wi' ri cäminakib. ⁶Xa rumal wa' xukuje' xtzijox ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chque ri cäminakib, rech pune xec'asi waral cho ruwächulew, xk'at c'u tzij pa qui wi' junam jas ri cäban chque conojel ri winak, ri canima' c'ut curik na ri kas c'aslemal ri man c'o tä u q'uisic, junam jas ru c'aslemal ri Dios.

⁷Xa jubik' craj chi man copan ri k'ij ri cujto'tajic, ri cäq'uis na ronojel. Miban xak jas ri quiwaj ix, xane chichomaj ba' jas ri quibano. Kas chixoc il chubanic orar. ⁸Man xuwi tä c'u wa', xane xukuje' sibalaj chiwaj iwib chbil tak iwib rumal chi we je ri' quibano, quiwaj iwib, quisachala na ri i mac chbil tak iwib pune sibalaj q'uia ri i mac. ⁹Utz chibana che qui c'ulaxic ri queopan cho tak iwachoch. C'o ba' jas mibij pa iwanima' chquij. ¹⁰Chijujunal, jas ru sipam ri Dios chiwe, chicojo wa' che qui to'ic ri kachalal. Utz chibana chucojic ri jalajoj tak tewchibal ru sipam ri Dios chiwe rumal ri nimalaj u tok'ob. ¹¹Jachin ri cätzijonic, chutzijoj jas ri cubij ri Dios pa ru Lok' Pixab ri Are'. Jachin ri coc che qui to'ic niq'uijaj chic, chubana wa' ruc' ri chuk'ab ri yo'm che rumal ri Dios. Ronojel ri quibano, chibana wa' chuya'ic u k'ij ri Dios rumal ri Jesucristo. Chnimarisax ba' u k'ij ri Are', chc'ol ta ba' u takanic amak'el pa tak ri k'ij ri junab ri quepetic. Amén.

Utz ke we cäkarik c'äx rumal chi uj cojoninak che ri Cristo

¹²Lok'alaj tak kachalal, micajmaj iwib aretak cäpe ri nimalaj c'äx pi wi' je' ta ne chi jun wi ri tajin quic'ulmaj. ¹³Xane chixquicotok aretak quirik iwe ri c'äx junam jas ri xurik ri Cristo. Je ri' rech sibalaj quixquicot na aretak cäpe ri Are', cäk'alajin ri je'lalaj u juluwem, cänimarisax c'u na u k'ij. ¹⁴We xa rumal ri Cristo quetzela na i wäch, quixyok'ic, utz c'u iwe ix. Je ri', rumal chi ri Lok'alaj Espíritu rech ri Dios kajinak pi wi'. Kas tzij chi ri Cristo cäyok' cumal ri winak, are c'u ri ix xa quiya u k'ij ri Are'. ¹⁵Man utz tä ri' we c'o jun chiwe curik c'äx rumal chi ri are' cäcämisanic, rumal chi cuban elak', rumal chi cuxalk'atij ri pixab, o rumal chi cunim rib chupam ri quech niq'uijaj winak chic. ¹⁶We c'u c'o jun curik c'äx xa rumal chi cojoninak che ri Cristo, cäbix "Cristiano" che, mäq'uix ri' ri are', xane chuya u k'ij ri Dios rumal wa'.

¹⁷Xurik c'u ri k'ij ri cächapletaj ru k'atic tzij pa ka wi' uj, kachalal, uj ri' ri uj rech ri Dios. We c'u ru k'atic tzij cächapletaj nabe pa ka wi' uj, çjas lo ri cäquirik na ri winak ri man queniman tä che ri Utzalaj Tzij ri tzijom

lok rumal ri Dios? ¹⁸We ruc' c'äx ri winak ri jicom canima' cho ri Dios cäquirik ru tobanic ri Are', çjas lo ri cäquirik na ri winak ri man quecojon tä che ri Dios, ri xak e ajmaquib? ¹⁹We c'u e c'o ri tajin cäquirik c'äx rumal chi je wa' craj ri Dios, chquitakej ba' u banic ri utzil, xa chquiya c'u na quib pu k'ab ri Dios ri xebanowic. Ri Are' c'ut jicom ranima', kas cuban na ri cubij.

Ri apóstol Pedro queupixbaj ri cojonelab

5 ¹Queinpixbaj conojel ri c'amal tak qui be ri kachalal cojonelab ri ix c'o wi. Ri in xukuje' in c'amal be junam cuc', xukuje' kas xinwil in ri c'äxc'ol ri xurik ri Cristo. Ri in, je' jas ri e are' junam quinrik na we ri u nimarisaxic u k'ij ri Cristo ri cäk'alajinic aretak cäpetic. ²Cheichajij ri kachalal cojonelab ri e yo'm pa i k'ab, junam jas ri cuban jun utzalaj ajyuk' che qui chajixic ru chij. Chibana wa' ruc' jun utzalaj iwanima', xa jas ri craj ri Dios, man xak tä rumal chi ix takom chubanic wa'. Man queichajij tä c'u ri e are' xak xuwi rech quich'ac puak, xane chibana wa' rumal chi are ri kas quiwaj quibano. ³Miban iwe chque ri queichajij, xa quixtakan pa qui wi', xane chicojo i chuk'ab rech ri i c'aslemal are jun utzalaj c'utbal chquiwäch. ⁴Je ri', aretak cäpe ri nimalaj Kajyuk', ri Kajaw Jesús, ri ix quic'am na jun je'lalaj tojbal iwe ri man junam tä ruc' ri corona re u xak che', re cotz'ij ri xa cächaki'jic.

⁵Xukuje' ri ix, alabom, chinimaj ri qui takanic ri c'amal tak i be. Chiyala iwib pa takic chbil tak iwib nimalaj iwonojel, minimarisaj c'u iwib. Cubij c'u ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic:

Ri Dios cuc'ulelaj qui wäch ri winak
ri cäca'n nimal,
queuto' c'u ri man cäquinimarisaj tä quib
ruc' ri nimalaj u tok'ob ri Are',

—cächa ri tz'ibtal canok. ⁶Kas china' pa iwanima' chi man nim tä i banic, chiya c'u iwib pu k'ab ri ka Dios ri c'o nimalaj u chuk'ab rech ri Are' cunimarisaj na i k'ij ix aretak curik ri k'ij. ⁷Ronojel ri xak quixoc wi il, chiya can wa' pu k'ab ri Dios. Ri Are' c'ut quel u c'ux chiwe, quixuto' c'u na.

⁸iChc'ol ba' i no'j, chixc'asc'atok! Je' chibana wa' rumal chi ri i c'ulel ri Itzel, are je' jas jun coj ri curak u chi', ri sibalaj cätio'nic, ri cutzucuj jachin ri cutijo. ⁹iChik'atej u wäch ri Itzel, kas chixcojonok! Iwetam c'ut chi ri c'äxc'ol ri tajin quirik ix, je' xukuje' tajin cäquirik conojel ri kachalal cho ronojel ruwächulew. ¹⁰Aretak c'ut i rikom chi quieb oxib k'ij c'äxc'ol, ri Dios ri sibalaj cutok'obisaj ka wäch, ri xujusiq'uuj rech cänimarisax ka k'ij junam ruc' ri Jesucristo, cubano chi quijiquiba na ri iwanima' chrij, cuban na tz'akak chiwe. Cuya na ri i chuk'ab, xukuje' cubano chi kas co quixjeki na pa ri i cojonic. ¹¹Chnimarisax ba' u k'ij ri Are', chc'ol c'u u takanic amak'el pa tak ri k'ij ri junab ri quepetic. Amén.

Ri apóstol Pedro cuya rutzil qui wäch ri kachalal

¹²Nu tz'ibam bi we quieb oxib tzij ri' chiwe ruc' ru tobanic ri kachalal Silvano, ri wilom chi kas jicom ri ranima'. Ruc' c'u we wuj ri' quixinpixbaj, quink'alajisaj c'u chiwäch chi kas tzij ri ix i rikom ri nimalaj u tok'ob ri Dios. ¡Chijiquiba ba' i c'ux chrij wa'!

¹³Ri kachalal cojonelab ri e c'o pa ri tinimit Babilonia, ri e cha'tal rumal ri Dios junam iwuc' ix, cäquiya bi rutzil i wäch. Xukuje' ri kachalal Marcos, ri je' ta ne nu c'ojol, cuya bi rutzil i wäch. ¹⁴Chitz'umaj iwib chbil tak iwib aretak quiyala rutzil i wäch. Je ri' quibano chuc'utic chi kas quiwaj iwib chbil tak iwib.

Chuxlan ta ba' ri iwanima' nimalaj iwonojel ri ix, ix rech ri Jesucristo. Amén.